

**DECYZJA NR DRR-WRRR.712.5.2024.KS
PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO**

z dnia 11 grudnia 2024 r.

wyrażająca zgodę na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2023/2024, pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. a Omniloko Sp.z o.o.

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „k.p.a.”, w związku z art. 13 ust. 1. pkt. 1 lit. b, art.13a ust. 1 oraz na podstawie art. 30c ust. 6 i 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 697), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym” lub „Ustawą”, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28 października 2024 r. (data wpływu do Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej: „UTK” lub „Urzędem”: 8 listopada 2024 r.) złożonego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „PKP PLK S.A.” lub „Zarządcą”, o udzielenie zgody na rozwiązanie umowy nr 60/012/0282/23 z 9 listopada 2023. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2023/2024 zawartej z Omniloko sp. z o. o., z siedzibą w Krakowie, zwaną dalej „Spółką” lub „Omniloko”,

- 1. wyrażam zgodę na rozwiązanie umowy nr 60/012/0282/23 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2023/2024, zawartej w 9 listopada 2023 r. pomiędzy PLK S.A., a Omniloko.**
- 2. niniejszej decyzji nadaję rygor natychmiastowej wykonalności.**

UZASADNIENIE

Stan faktyczny:

Umowa nr 60/012/0282/23 z 9 listopada 2023 r. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2023/2024, zwana dalej „Umową”, została zawarta pomiędzy PKP PLK S.A., a Omniloko.

Z uwagi na nieterminowe regulowanie przez Omniloko opłat za udostępnianie infrastruktury kolejowej, PKP PLK S.A. pismem z dnia 3 października 2024 r., znak IUS6.7010.27.2024.SK.32, wezwała Spółkę do uregulowania zaległych należności w terminie 14 dni od daty doręczenia. Pismo zostało również doręczone do UTK 8 listopada 2024 r.

Pismem z 28 października 2024 r. (data wpływu do UTK: 8 listopada 2024r.), znak: IUS6.7010.27.2024.SK.39, PKP PLK S.A. złożyła do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego (dalej zwanego: „Prezesem UTK”) wniosek o udzielenie zgody na rozwiązanie Umowy.

Prezes UTK pismem z 13 listopada 2024 r. znak: DRR-WRRR.712.5.2024.7.KS zawiadomił PKP PLK S.A. i Omniloko, zwane dalej łącznie „Stronami”, o wszczęciu na wniosek Zarządcy postępowania administracyjnego w przedmiocie wyrażenia zgody na rozwiązanie Umowy.

Ponadto, tym samym pismem, Prezes UTK zawiadomił Strony o uprawnieniach wynikających z art. 10 k.p.a., tj. o możliwości złożenia ostatecznych oświadczeń i stanowisk w sprawie oraz wypowiedzi co do zebranych dowodów i materiałów, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. W ww. piśmie Prezes UTK poinformował Strony o zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Również w tym samym piśmie Prezes UTK na podstawie art. 7, art. 50 § 1 i art. 77 § 1 k.p.a., w związku z art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym, wezwał Omniloko do ustosunkowania się w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wezwania, do wniosku PKP PLK S.A. z 28 października 2024 r. o udzielenie zgody Prezesa UTK na rozwiązanie Umowy.

Omniloko nie podjęła wyżej wymienionego pisma. Zgodnie z art. 44 § 4. k.p.a., doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia 14 - dniowego okresu przechowywania pisma w placówce pocztowej – w przedmiotowej

sprawie termin ten upłynął 29 listopada 2024 r. (pierwsze awizowanie miało miejsce 15 listopad 2024 r.), należy uznać zatem, że doręczenie przedmiotowego pisma miało miejsce 30 listopada 2024 r.

Do dnia wydania niniejszej decyzji Omniloko nie odpowiedziało na wezwanie.

Prezes UTK zważył, co następuje:

Stosownie do art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym: *Do postępowania przed Prezesem UTK stosuje się, z zastrzeżeniem art. 13ab i art. 13b ust. 2 i 3, przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.*

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym Prezes UTK jest centralnym organem administracji rządowej będącym krajową władzą bezpieczeństwa i krajowym regulatorem transportu kolejowego w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej m.in. z zakresu regulacji transportu kolejowego.

Natomiast, stosownie do art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o transporcie kolejowym, do zadań Prezesa UTK w zakresie regulacji transportu kolejowego należy nadzór nad sprawiedliwym i niedyskryminującym traktowaniem przez zarządców wszystkich aplikantów w zakresie dostępu do infrastruktury kolejowej, przez nadzór nad zawieraniem umów o przydzielenie zdolności przepustowej oraz o wykorzystanie zdolności przepustowej. Konkretyzacją tego obowiązku jest art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym, który stanowi, że rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji.

Z kolei zgodnie z art. 30c ust. 7 ustawy o transporcie kolejowym decyzję, o której mowa w ust. 6 ww. przepisu, wydaje się w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku do Prezesa UTK i nadaje się jej rygor natychmiastowej wykonalności.

Wobec treści powyższych przepisów stwierdzić należy, że Prezes UTK jest organem właściwym do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Niniejsze postępowanie zainicjowane zostało wnioskiem Zarządcy, który wpłynął do UTK 8 listopada 2024 r.

Umowa została zawarta między PKP PLK S.A., posiadającą autoryzację bezpieczeństwa nr PL2120210000, wydaną przez Prezesa UTK, a przewoźnikiem – Omniloko, posiadającym jednolity certyfikat bezpieczeństwa nr PL PL1020220189 oraz licencję na wykonywanie przewozów kolejowych rzeczy oraz świadczenia usług trakcyjnych nr L/006/2016, które zostały wydane przez Prezesa UTK.

Poza sporem pozostaje fakt, że Zarządca był uprawniony do skorzystania z możliwości określonej w art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym jako strona Umowy będącej przedmiotem postępowania. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji. Jest to postępowanie prowadzone na wniosek, który złożyć mogą strony umowy, której dotyczy wniosek, a zatem Zarządca lub Przewoźnik.

Prezes UTK oparł ustalenia mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy na twierdzeniach PKP PLK S.A. zawartych we Wniosku, na informacjach znajdujących się w dokumentach stanowiących załączniki do Wniosku oraz na dokumentach załączonych do materiału dowodowego postępowania przesłanych przez Zarządcę jak i Przewoźnika, stwierdzając, co następuje.

Strony zawarły Umowę 9 listopada 2023 r. na okres obowiązywania rozkładu jazdy pociągów 2023/2024. Zatem Umowa obowiązuje w dacie wydawania przedmiotowej decyzji. W § 7 ust. 1 Umowy Strony określiły, za co w trakcie trwania rozkładu jazdy 2023/2024 PKP PLK S.A. będzie pobierać opłaty od Przewoźnika. Zgodnie z brzmieniem wyżej wskazanego przepisu, w ramach Umowy Zarządca pobiera opłaty:

- 1) *za minimalny dostęp do infrastruktury kolejowej obejmujący:*
 - a. *opłatę podstawową za zrealizowany przejazd pociągu,*
 - b. *opłatę za postój pojazdów kolejowych nie krótszy niż 2 godziny na torach niebędących OIU,*
 - c. *opłatę manewrową za zrealizowane manewry;*
- 2) *rezerwacyjne za niewykorzystaną w całości lub części przydzieloną zdolność przepustową;*
- 3) *za korzystanie z OIU;*
- 4) *za udostępnianie danych poprzez Aplikację SEPE2.*

Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 Umowy Zarządca wystawia faktury za zrealizowane usługi w terminie do 7 dni po zakończeniu okresu rozliczeniowego, z wyłączeniem usługi udostępniania danych przez Aplikację SEPE2, dla której powyższy termin wynosi 14 dnia po zakończeniu okresu rozliczeniowego.

Natomiast zgodnie z § 12 ust. 4, Umowy obowiązkiem Przewoźnika jest wnoszenie należności wynikających z faktur w terminie 21 dni od daty wystawienia faktur, na rachunek wskazany w fakturach.

Należy podkreślić, że stosownie do § 18 ust. 7 Umowy w przypadku nieuregulowania przez Przewoźnika opłat przewidzianych Umową za 2 okresy rozliczeniowe lub nieprzedstawienia albo niezuzupełnienia wymaganego zabezpieczenia, o którym mowa w § 13, Zarządca zawiadamia o tym Prezesa UTK i pisemnie lub w formie elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym wyznacza Przewoźnikowi dodatkowy ostateczny termin do zapłaty, nie dłuższy niż 14 dni od daty otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie dodatkowego terminu i niedokonaniu przez Przewoźnika spłaty całej zaległej należności, Zarządca występuje do Prezesa UTK z wnioskiem o zgodę na rozwiązanie Umowy.

Z opisanego w niniejszej decyzji stanu faktycznego wynika, że Zarządca złożył do Prezesa UTK Wniosek po uprzednim wyczerpaniu środków dochodzenia zaległych należności, zgodnie z zasadami określonymi w § 18 ust. 7 Umowy.

Przesłanką do wystąpienia przez Zarządcę do Prezesa UTK z wnioskiem o wyrażenie zgody na rozwiązanie Umowy jest zaleganie przez Przewoźnika z opłatami za 2 okresy rozliczeniowe. Fakt ziszczenia się ww. przesłanki potwierdza załączone do materiału dowodowego sprawy opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym pismo Zarządcy do Spółki – nr IUS6.7010.27.2024.SK.32 z 3 października 2024 r., w którym Zarządca wezwał Przewoźnika do uiszczenia zaległych płatności z rozkładu jazdy 2023/2024 w terminie 14 dni od otrzymania ww. pisma, a także sam Wniosek. Z potwierdzenia zwrotnego przekazanego do Zarządcy przez Spółkę za pośrednictwem wiadomości email wynika, że Omniloko odebrała ww. wezwanie w dniu 4 października 2024 r., należy zatem przyjąć że termin na uregulowanie ww. należności upłynął z dniem 18 października 2024 r.

Ze stanowiska przedstawionego przez PKP PLK S.A. we Wniosku wynika, że Omniloko nie uregulowała płatności wynikających z Umowy za co najmniej 2 okresy rozliczeniowe.

Tym samym przesłankę z § 18 ust. 7 Umowy, pozwalającą Zarządcy na wystąpienie do Prezesa UTK z wnioskiem o zgodę na rozwiązanie Umowy, należy uznać za spełnioną.

Zgodnie z ustawą o transporcie kolejowym Prezes UTK jest organem regulacyjnym, w związku z tym, wydając niniejszą decyzję, kierował się koniecznością zapewnienia równoprawnego traktowania wszystkich aplikantów oraz ogólnym interesem całego rynku przewozów kolejowych. Prezes UTK wziął również pod uwagę uzasadniony interes Zarządcy przejawiający się w prawie do rozwiązania stosunku prawnego z kontrahentem nieregulującym zobowiązań umownych oraz przede wszystkim zwrócił uwagę na konieczność zapewnienia ciągłości świadczenia usług na rynku kolejowym i ogólne dobro tego rynku.

Co istotne, przepis art. 30c ust. 6 ustawy wskazuje, że rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji. Przepis ten nie wskazuje, że Prezes UTK jest zobowiązany do wyrażenia takiej zgody w przypadku wystąpienia określonych przesłanek, nie zawiera on katalogu takich przesłanek. Należy więc uznać, że wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej bądź odmowa udzielenia takiej zgody, podlega ocenie i decyzji Prezesa UTK. Zatem decyzja wydana w tej sprawie ma charakter uznaniowy – tzn. jest podejmowana przez organ w ramach tzw. uznania administracyjnego.

W toku postępowania Prezes UTK dokonuje oceny, czy istnieją uzasadnione podstawy do rozwiązania umowy, a także bierze pod uwagę ewentualne skutki ekonomiczne i wszelkie inne konsekwencje dla rynku kolejowego, które mogą mieć miejsce po rozwiązaniu określonej umowy. Istotne z punktu widzenia organu powinny też być skutki, jakie niesie ze sobą rozwiązanie umowy, zarówno dla Przewoźnika jak i Zarządcy. Każda taka sprawa powinna zostać poddana indywidualnej ocenie Prezesa UTK w postępowaniu administracyjnym wszczętym w danej sprawie, przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności i sytuacji zarówno Przewoźnika jak i Zarządcy a także rynku – zwłaszcza w segmencie przewozów świadczonych przez przewoźnika, którego wniosek o wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy dotyczy (w tym przypadku będzie to segment przewozów towarowych).

Należy także zwrócić uwagę, że Prezes UTK, dokonując oceny zasadności wyrażenia bądź nie zgody na rozwiązanie Umowy, wziął pod uwagę interes publiczny.

Odnosząc się do niniejszej sprawy, Prezes UTK uwzględniając wszystkie jej okoliczności, postanowił wyrazić zgodę na rozwiązanie Umowy, z poniższych względów.

Wyrażanie zgody przez Prezesa UTK na rozwiązanie przez PKP PLK S.A. Umowy może doprowadzić w konsekwencji do rozwiązania tej umowy. Sama decyzja wyrażająca zgodę nie rozwiązuje automatycznie Umowy, tylko stwarza Zarządcy możliwość skorzystania z takiego prawa wedle własnego uznania. Jednakże w przedmiotowej sprawie, oceniając konsekwencje decyzji wydanej zgodnie z wolą Zarządcy, należy ocenić jej skutki poprzez przyjęcie, że Zarządca rozwiąże Umowę.

Należy wziąć pod uwagę sytuację Przewoźnika – jego rolę i znaczenie na rynku przewozów towarowych w Polsce.

Według stanu na dzień 25.10.2024 r. saldo bieżących należności wynikających z tytułu Umowy wynosiło ~~1~~ zł, w tym przeterminowane należności w wysokości ~~1~~ zł. Dodatkowo Spółka zalega z płatnościami z poprzednich umów o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w latach 2021/2022, 2022/2023, na kwotę ~~1~~ zł.

Udział w rynku przewoźnika Omniloko, na podstawie zebranych przez Prezesa UTK² danych w ramach monitoringu rynku kolejowego jest znikomy i wg masy przewiezionych towarów za okres styczeń - wrzesień 2024 r. wyniósł 0,01%. Podobnie kształtował się udział w rynku Omniloko wg pracy przewozowej przewiezionych towarów, który wyniósł odpowiednio 0,02% (wg danych za okres styczeń-wrzesień 2024 r.). Natomiast uwzględniając jedynie udział w rynku Przewoźnika wg pracy eksploatacyjnej za okres styczeń - wrzesień 2024 r. – stanowił on 0,06%.

Na dzień dzisiejszy według wykazu rejestru EVR (Europejski Rejestr Pojazdów), Omniloko jako dysponent posiada niewielki potencjał 8 pojazdów, z czego jeden ma status „zawieszony”.

Powyższe świadczy zatem o tym, że Spółka nie odgrywa istotnej roli zarówno dla całego rynku kolejowego, jak i obsługi podmiotów gospodarczych a uniemożliwienie jej wykonywania przewozów towarowych na sieci PKP PLK S.A. nie byłoby naruszeniem interesu publicznego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Prezes UTK uznał za zasadne udzielenie zgody na rozwiązanie Umowy zawartej pomiędzy PKP PLK S.A. a Spółką.

Prezes UTK nadał niniejszej decyzji, na podstawie art. 30c ust. 7 ustawy o transporcie kolejowym, rygor natychmiastowej wykonalności. Zgodnie bowiem z przywołanym wyżej przepisem decyzji, o której mowa w ust. 6, nadaje się jej rygor natychmiastowej wykonalności. Przytaczany przepis ma charakter normy bezwzględnie obowiązującej. Oznacza to, że Prezes UTK nie może swobodnie decydować o tym, czy decyzja powinna mieć nadany rygor natychmiastowej wykonalności, czy też nie. Biorąc zatem pod uwagę jednoznaczny i obligatoryjny charakter tego przepisu, nadanie przedmiotowej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności było konieczne i uzasadnione.

Wobec powyższego, Prezes UTK orzekł, jak w sentencji niniejszej decyzji.

POUCZENIE

Od decyzji nie służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może jednak zwrócić się do Prezesa UTK z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji.

Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie.

Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa UTK. Wpis od skargi wynosi 200 zł i uiszczany jest gotówką do kasy sądu administracyjnego lub na rachunek bankowy tego sądu, zgodnie z art. 15 w zw. z art. 127 § 3, w zw. z art. 129 § 2 k.p.a., w zw. z art. 3 § 2 pkt 1 oraz art. 13 § 2, art. 52 § 1 i § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 935.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w zw. z § 2 ust. 1 pkt 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o prawo pomocy obejmujące zwolnienie strony od kosztów sądowych oraz bezpłatne ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika, na zasadach określonych w art. 239-262 p.p.s.a.

Strona zadowolona z decyzji może złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się uprawnień do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, skutkujące prawomocnością decyzji. Złożenie oświadczenia następuje na zasadach ogólnych przewidzianych dla wniesienia podania, określonych w art. 63 § 1 k.p.a.

Oplata

Prezes UTK informuje, że opłata z tytułu wydania decyzji w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej, naliczona zgodnie z częścią I pkt 53 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2111, z późn. zm.), wyniosła 10 zł (słownie: dziesięć złotych).

PKP PLK S.A. przelewem z 19 listopada 2024 r. uiszczyła w całości powyższą opłatę skarbową na właściwy rachunek bankowy.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego *Ignacy Góra*

¹ Oznaczenie ~~1~~ pokazuje usuniętą treść będącą tajemnicą przedsiębiorcy

² <https://dane.utk.gov.pl/>